

Basın Duyurusu
29 Ocak 2018

**Çocuk Vakfı'ndan "Utanç Listesi"
Olayı İle İlgili Açıklama:**

UNUTMA TÜRKİYEM!

"Çocuğa Yönelik Cinsel İstismarla Mücadele Daimi ve Etkin Bir Anlayış Gerektirir"

İstanbul'da ortaya çıkan "utanç listesi" skandalı ülkemizin çocuğa yönelik cinsel istismar konusunda alması gereken ne kadar çok yol olduğunu bir kere daha hatırlattı. Acı olan, her defasında ortaya çıkan yeni bir skandal karşısında toplum ve devlet duyarlılığı mesajları verilmesine rağmen üzerinden bir süre geçtikten sonra hassasiyetlerin unutulmasıdır. Bu bağlamda, yeni bir skandala kadar mevcut skandala odaklanıp meselenin esasına eğilmeyen bir uygulama anlayışı oluşmakta ve bu durum çocuğa yönelik cinsel istismara karşı mücadele ediliyormuş gibi gözükken ancak sürekli esas sorunları erteleyen bir görünüm ile sonuçlanmaktadır. Bu "mış gibi" anlayışı değişmedikçe içimizi acıtan yeni skandallar hiç de uzağımızda değildir.

Konunun üzerinde derinlemesine ve bütüncül şekilde bir anlayış geliştirilmesi gerekliliği son olayda da görülmektedir. "Utanç listesi" skandalına yönelik savcılık soruşturmasından medyaya yansıyan haberlerde şüpheli konumunda bulunanların çoğunluğunun mağdur çocuklarla aynı yaşta veya bir iki yaş büyük olduğu yönünde bilgiler yer almaktadır. Bu durum, iki tarafın da çocuk olduğu vakalarda bu iki çocuğun da mağdur olabileceği ihtimalleri (iki çocuğun ilişkiye zorlanması gibi) göz önüne alan derinlikte değerlendirilmelerin yapılmasını zorunlu kılmaktadır. İşte bunun gibi zor meseleleri bugüne kadar bütün boyutları ile ele alan kapsayıcı ve etkin bir hukuki sistem geliştirilmediği için mevcut sistemin yetersizliğinin cezaların arttırılması ile sonuçlanacağı bir yaklaşımın devreye sokulacağını tahmin etmek güç değildir. ("Utanç listesi" olayından hareketle ihbar yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere yönelik cezaların arttırılması ile yetinilmesi şaşırtıcı olmayacaktır). Cinsel istismar ile mücadeleyi cezaları arttırmaktan ibaret gören bir anlayışın cezasızlığa yol açtığını fazlasıyla tecrübe etmiş bir ülke olduğumuzu unutmayalım.

Bu noktada, çocuğa yönelik cinsel istismar konusunda uzak değil çok yakın tarihli kısa bir hatırlatma yapmakta fayda vardır: Anayasa Mahkemesi'nin Kasım 2015 ve Mayıs 2016 tarihli iki iptal kararı sonrasında TCK 103. maddenin bazı fıkralarının yeniden yazılması gündeme geldi. 2016 Ekim ve Kasım aylarında ülke gündemi TCK 103. maddeye yönelik bazı mağduriyetlerin giderilmesi amacını taşıdığını iddia eden, kabul edilemez geçici madde önermesine karşı çocuğa yönelik cinsel istismar duyarlılıkları hatırlanması ve önerenin geri çekilmek zorunda kalınması ile meşgul oldu. O tarihte ve devamı süreçte Çocuk Vakfı olarak açıklama ve raporlarımızda TCK 103 ve 104. maddelerin çocuğun yararını merkeze alan bir anlayışla 2017 yılı içerisinde yeniden yazılması gerektiğini anlatmaya ve aksi durumda ortaya çıkacak yeni sorunlar karşısında uyardıya çalıştık: *"Daha fazla zaman kaybetmeden, çocuğa yönelik istismarın yeniden gündeme taşınması için mağduriyet haberlerini beklemeden, çocuğa yönelik cinsel istismar konusu"*nda harekete geçilmelidir. Geldiğimiz noktada, "mış

gibi” anlayışının devam ettiğini, o günden bugüne hiçbir esaslı çalışma yapılmadığını açıkça göstermekte ve son “utanç listesi” skandalı bu durumu doğrulamaktadır.

Türkiye’de çocuklara yönelik cinsel istismar suçu ile mücadele için alınması gereken çok yol vardır. Türkiye, çocuklara yönelik bütüncül bir politika oluşturmadıkça ve “hak temelli bir çocuk koruma sistemi” kurulmadıkça her türlü çocuk mağduriyetinin önüne geçilmesi mümkün olmayacak, çocukların haklarını yaşayabildikleri Türkiye hayali gerçekleşmeyecektir. Çocuk İstismarı özelinde ise suçun işlenmesine engel oluşturacak caydırıcı tedbirlerin ve suç sonrası mağdurları rehabilite edici tedbirlerin öngörüldüğü, “çocuğun yüksek yararı”nı esas alan yeni mevzuat düzenlemelerine ihtiyaç vardır (Bu konuda detaylı bilgi ve öneriler için Çocuk Vakfı tarafından hazırlanan Çocuğa Yönelik Cinsel İstismar –Ceza Kanunu Maddesi– Raporu’na bakılabilir:

<http://cocukvemedenyet.cocukvakfi.org.tr/index.php/CMD/article/view/50/24>).

Bu genel hatırlatmadan sonra “utanç skandalı” özelinde Çocuk Vakfı’nın çağrısı şu şekildedir:

1. “Utanç skandalı” konusunda gerekli idari ve adli soruşturmalar bütün sorumluların eksiksiz ortaya çıkarılması için sıfır tolerans ilkesi doğrultusunda yapılmalıdır.
2. İhbar yükümlüğü konusunda teknik hukuki tartışmaların mağdur çocukların haklarını öteleyen, zarar veren ve idarenin sorumluluğunu ortadan kaldıran bir anlayışla yorumlanması kabul edilemez.
3. “Utanç skandalı”, münferit bir olay olarak değerlendirilmemeli ve ülke genelinde benzer durumların ortaya çıkarılması için kapsamlı çalışmalar başlatılmalıdır. Türkiye’deki sadece devlet hastaneleri değil, özel hastaneleri de kapsayan hatta hastane bünyesinde doğum birimleri olmayan bütün hastaneleri içine alan araştırma ve soruşturma çalışmaları başlatılmalıdır. Bu bağlamda;
  - a. TBMM bünyesinde bir komisyon oluşturulmalıdır.
  - b. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı, tarafından ortak bir çalışma grubu oluşturulmalıdır.
4. Skandal ile ortaya çıkan listede yer alan çocukların 39’unun Suriyeli olması karşısında ülkemizde misafir ettiğimiz göçmen çocuklara yönelik politikalar gözden geçirilmeli, her türlü ihmal ve istismara yönelik önleyici özgün mekanizmalar oluşturulmalıdır.

Açıklama

Çocuk Vakfı bu açıklamayı TBMM Üyelerine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma Betül Sayan, Sağlık Bakanı Sayın Dr. Ahmet Demircan, Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül ve kamu oyuna duyurmuştur.